

Tommelfingerregler – ved mistanke om seksuelle overgreb

Det kan du gøre som professionel, der arbejder med mennesker med handicap

Hvis du får mistanke om, at en fx elev, bruger eller en beboer har været udsat for et seksuelt overgreb, er det vigtigt at bevare roen og overblikket. Nedenfor følger en række vigtige *tommelfingerregler* for medarbejdere og ledelse.

Lyt, observer og dokumentér

Lyt til personen - men husk, at det er politiets opgave at afhøre og udrede sagen. Skriv ned, hvad du hører, og hvad du selv spørger om, men forsøg ikke selv at komme længere til bunds i sagen. Det er vigtigt for sagens videre forløb, at vidneudsagn er så autentiske som muligt - derfor skal vedkommende fortælle om sine oplevelser til færrest mulige.

Bevar beviser

Sørg om muligt for at bevare beviser. Hvis overgrebet har fundet sted for nylig, er det vigtigt, at den der har været udsat for overgreb ikke går i bad, og ikke vasker tøj eller sengetøj, inden politiet kontaktes.

Skadestue og behandling

Henvi til akut skadestue/lægeundersøgelse og behandling. Hvis overgrebet er meldt til politiet, vil de typisk være til stede på skadestuen og sørge for at sikre eventuelle beviser ved en korrekt undersøgelse. Tal ikke om din mistanke eller viden med nogen, der ikke er involveret i sagen.

Kontakt politiet så tidligt i forløbet som muligt

Det lokale kriminalpoliti kan rådgive om den bedst mulige håndtering af sagen - en uformel kontakt til politiet kan i mange tilfælde være til hjælp. Først når der indgives formel anmeldelse, opretter politiet en sag. Sker det, er det politiet, der har ansvar for at efterforske sagen.

Kontakt forvaltningen

Kontakt forvaltningen i kommunen, hvis du har mistanke om, at overgrebet er begået af en forælder eller en anden pårørende. Forvaltningen kan da udpege en personlig værge for den krænkede. Indtil denne er fundet kan fx bo- eller servicetilbuddet sammen med kommunen aftale retningslinjer for, hvordan samværet mellem den udsatte og forælder eller pårørende kan finde sted.

Tag kontakt til de pårørende

Kontakt de pårørende så tidligt som muligt og informér dem om, hvad der er sket, og hvordan I håndterer sagen. Hold de pårørende løbende orienteret. Afhængig af det konkrete tilfælde, fx hvis der er mere end én person involveret, kan det være nødvendigt at informere pårørende til øvrige elever, beboere eller brugere på det sted, hvor den udsatte er. I disse tilfælde vil mistanken hurtigt blive kendt. Klar information til de involverede parter, fx blot om, at sagen er overgivet til politiet, er vigtig for at mindske den utryghed, der ofte opstår i forbindelse med mistanker om seksuelle overgreb.

Tag hånd om ofret

Støt, vis forståelse for ofret og giv den nødvendige omsorg og rådgivning om, hvordan han eller hun kan få hjælp og fremover kan blive bedre til at beskytte sig selv mod overgreb. Det kan bl.a. andet ske ved seksualundervisning, ved træning i at identificere faresituationer og ved at lære redskaber til at sige fra og beskytte sig. Et egentligt behandlingsforløb kan eventuelt iværksættes senere. Her kan handleplaner være et nyttigt redskab.

Tag hånd om krænkeren

I de situationer, hvor offer og krænker er beboere eller brugere samme sted, kan der være et særligt dilemma. Der skal selvfølgelig tages hånd om begge. Der kan være lige så stort behov for støtte til og en særlig indsats over for krænkeren, som kan have brug for hjælp til at håndtere sin egen seksualitet. I den forbindelse kan man eventuelt inddrage en seksualvejleder.

Ved begrundet mistanke om et overgreb mellem to beboere på samme botilbud, bør krænkeren så vidt muligt tilydes en anden bolig. Det samme kan være tilfældet på en undervisningssted. Hvis det ikke er muligt, kan man evt. tilbyde ofret et

andet sted at bo eller gå i skole. I sådanne tilfælde er det vigtigt at tilrettelægge den pædagogiske omsorg og indsats, så ofret ikke føler flytningen som tillidsbrud, afvisning eller straf.

Hvis krænkeren er en ansat

Hvis der er mistanke om, at overgrebet er begået af en ansat, skal den pågældende fritages fra arbejde, så længe undersøgelseerne står på. Kontakt amtets/kommunens løn- og personalekontor for råd og vejledning i sådanne tilfælde. Hvis en ansat begår et seksuelt overgreb, vil det få konsekvenser for ansættelsen. En dom for overgreb vil medføre afskedigelse.

Vurder, om der er behov for professionel krisehjælp

Det er ledelsens ansvar at sørge for den nødvendige omsorg for de implicerede. Det er vigtigt på forhånd at afklare, hvordan omsorgen og eventuel krisehjælp skal gives - hvem har behov for støtte og eventuel professionel krisehjælp (ofret, de pårørende, personalet, den mistænkte), og hvem der kan give den nødvendige hjælp.

Kontakt til medierne

Aftal, hvordan I vil håndtere eventuelle henvendelser fra medierne. Lad eventuelt socialforvaltningen tage sig af henvendelser fra medierne. Dels for at skåne medarbejderne, dels for at sikre kontinuitet i kontakten med pressen.

Bearbejdet udgave af "Forebyggelse og håndtering af seksuelle overgreb i dag- og døgntilbud i Vejle Amt".